
Ана тилинг – ари в тил,

Ана тилинг – яхшы тил

Яхшы яш бусанг, вёре,

Ана тилинг яхшы бил.

А.Акъаев

Сыпатшылик

**Озюнде сыпатлыкъны ва шликни
хасиятлары бар шликни ат
къалибине сыпатшылик деп айтыла.**

Соравлары: нечик? къайсы?

Йырлайгъан(нечик?) къыз.

Атылагъан(къайсы?) яш

**Жумлада сыпатшыликлер
белгилевючню ролюн кюте.**

**Тюндеги жумланы уьюрлерине гёре
чечигиз.**

**Мен охулгъан китапны къурдашыма
бердим.**

Съплатишликлени гёрсетигиз

Гёгерген

Гёк

Агъаргъан

Гёкшылт

Къарала

Болажакъ

Муалим

Яшыл

Къаралгъан

Акъ

Саргъалгъан

Яшгъарагъан

Охувчу

Бешинчи

***Жумлаларда сыпатшилкени
табыгъыз.***

- 1. Сатылагъан китапланы уьйде
къойдум.**
- 2. Айтылгъан сёз окъ йимик тиер.**

**Оъзюнде ишликни де,
атлыкъны да белгилери
бар ишлик къалиплеге**

атишлик

деп айтъла

Атишликни морфология белгилери

АТИШЛИК

Ишлик

Атлыкъ

Ишликни белгилери – I гёчюм, къалым
маъналананы бере:

Гермек (кимни?) – гёчюм

Олтурмакъ – къалым

2. Даража гёрсете

Атлыкъны белгилери –

**I - мюлк къошумчаланы
къабул эте .**

**II - гелишлеге гёре
атлыкълар йимик тюрлене.**

Атишликни эки тайпасы бар:

АТИШЛИК

```
graph TD; A[АТИШЛИК] --> B[Биринчи тайпасы]; A --> C[Экинчи тайпасы];
```

**Биринчи
тайпасы**

**Экинчи
тайпасы**

**Атишликни биринчи тайпасы ишликни
баш къалибине кьошулуп этилине**

**- макъ, - мек; – деген
кьошумчалар булан**

**Бил, буз, ал, гёр - баш
къалибдеги ишликлер**

Алмакъ

Теклик

1 бет алмагъым

2 бет алмагъын

3 бет алмагъы

Кёплюк

алмагъыбыз

алмагъыгъыз

алмагъы

Атишлик гелишлеге гёре атлыкълар йимик тюрлене

Баш гелиш

язмакъ

Еслик гелиш

язмакъны

Багъым гелиш

язмакъгъа

Тюшюм гелиш

язмакъны

Ер гелиш

язмакъда

Чыгъым гелиш

язмакъдан

Китап булан ишле № 423

**Берилген сөзлер булан
атишлик этип язгызыз**

**Тур, кьой, сюрт, тиле,
ишле, юхла, кюле,**

Уьлгю: Тур-турмакъ

**Атишликни гелишлеге гёре
тюрлендиригиз ва гелиш
кёшумчаларын белгилегиз**

№ 421

Охумакъ, билмек

Атишликни гёрсетигиз

Бар

Тувмакъ

Алгъан

Дарс

Охумакъ

Язмакъ

Юмез

*Берилген атлишликни, мюлк
кѳошумчалар кѳошун, теклик ва
кѳеплюк санавда бетлеге гѳере
тюрлендиригиз*

Гелмен

Янгы дарсны беклешдирив

1. *Биз бугюнгю дарсда ишликни къайсы тайпасы гъакъда сейледик?*
2. *Атишлик деп негер айтыла?*
3. *Атишликни нече тайпасы бар ?*
4. *Атишликни биринчи тайпасы къайсы къошумчалар тагъылып этиле?*
5. *Атишликде атлыкъны къайсы белгилери бар?*
6. *Атишликде ишликни не йимик белгилери бар?*

Дарсны жама:

***Яшлар бугюн сизин
жавапларыгъыгъа
мен бек рази къалдым.
Айрыча разилигимни
билдирме сюемен...***

(охувчуланы гюнлюклерине къыйматлар салына)

Уыйге иш

---

1. Тапшурув № 422 бети 168
(гёчюрюп алмакъ, атишликлени тапмакъ)
2. Атишлик булан этилинген, 2-3 айтыв ва аталар сезлери язып гелмек
3. Атишликни къоллап сочинение язмакъ «Мени уыйдеги ишлерим».

Көп савболугъуз

Гъакъыл тѣбелер

